

Gemeenteopbouw

Praktisch boek biedt handvatten gemeenteopbouw

Klare wijn schenken in de kerk

Mooie plannen voor de kerk genoeg, maar wat werkt nu echt? *Goede Wijn. Waarderende gemeenteopbouw* is een boek van Jan Hendriks die ook onder andere *Gemeente als herberg* schreef. Bettelies Westerbeek houdt zijn nieuwe boek kritisch tegen het licht en is positief.

Mijn boekenkast staat vol met boeken over kerkvernieuwing en veranderingsprocessen. Inspirerende boeken vol rake analyses, mooie plannen vaak gevolgd door een concreet stappenplan. De ervaring leert me dat hoe enthousiast ik ook was na het lezen van deze boeken, ik er uiteindelijk niet echt anders door ging werken.

Goede Wijn, het nieuwste boek van Jan Hendriks waarin hij het principe van waarderende gemeente opbouw uitwerkt, heeft me in die zin positief verrast. Weken na het lezen van het boek ligt het nog steeds op mijn bureau en merk ik dat ik haast vanzelf principes van dit boek toepas in de gemeente waar ik werk. Wat zorgt ervoor dat het nu wel aansluit?

De opbouw van het boek is helder. Het begint met een korte uiteenzetting over waar waarderende gemeenteopbouw voor staat: niet uitgaan van tekorten en problemen maar anders leren kijken naar de weg van vernieuwing in parochie en gemeente door uit te gaan van het positieve wat wel aanwezig is. Vanuit deze filosofie wordt een weg van kerkvernieuwing uitgestippeld die bestaat uit vijf overzichtelijke stappen.

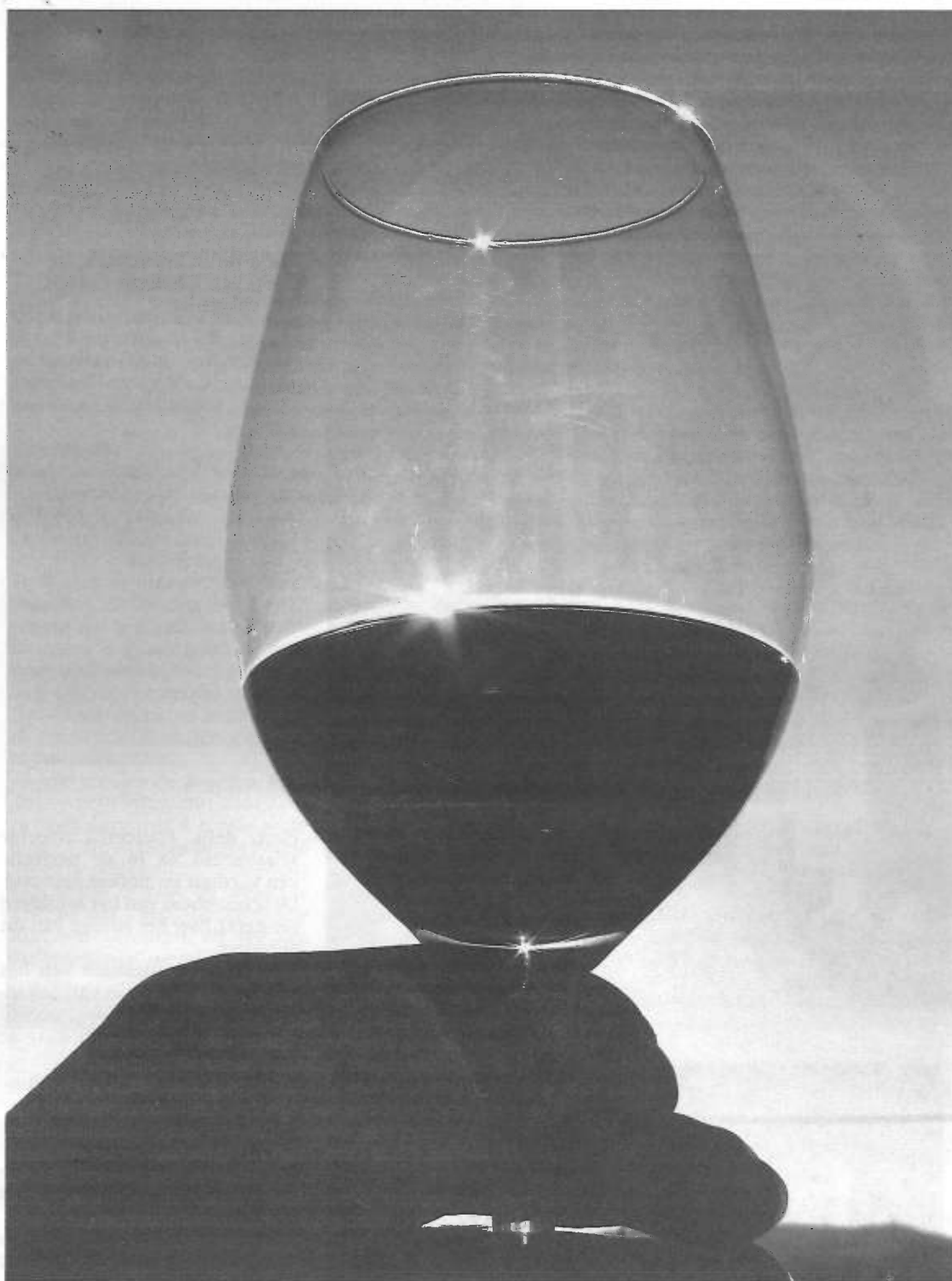
Deze weg leidt uiteindelijk tot een nieuw soort kerk: een vertrouwensvolle gemeenschap. Alle fases in dit proces worden helder beschreven en geïllustreerd aan de hand van praktijkvoorbeelden. Concreet en toepasbaar.

Toch is het niet deze opbouw die dit boek er voor mij doet uitspringen.

Liefdevol

Wat opvalt is de positieve en liefdevolle toon van het boek. Kerkvernieuwing is nodig volgens Hendriks, maar zijn analyse van kerkelijk Nederland wordt nergens beschuldigend of pessimistisch. Juist niet, elke gemeente heeft iets wat haar uniek maakt, iets wat ervoor zorgt dat de mensen die er zijn blijven komen.

Vernieuwing begint met het op het spoor komen van dat waar mensen enthousiast van raken.

Komen er weinig mensen naar de kerkdiensten? Praat dan met elkaar over waarom jij er wel bent.

met elkaar te delen komt er energie vrij die de weg naar vernieuwing begaanbaar maakt.

als het aankomt op het delen van geloofsverhalen. Maar ook dit weigert hij te problematiseren. Niet voor niets komt het motto 'begint eer ge bezint' regelmatig terug. Als je verlangt naar vernieuwing, begin dan zelf met het delen van je geloofservaringen. Dit creëert vanzelf ruimte en veiligheid voor anderen om hetzelfde te doen.

Experimenteren

Naast het delen van positieve ervaringen speelt ook vertrouwen een grote rol in het boek van Hendriks. Vertrouwen in God en in elkaar als gemeente of parochie. Dit wordt afgezet tegen angst, een

Geen gesomber over de toekomst van de kerk maar met elkaar delen wat we in huis hebben

Mist de kerk relevantie voor de wijk waarin ze staat? Wanneer dacht je bij jezelf: nu zijn we relevant bezig, zo hoort het te zijn! Door positieve ervaringsverhalen

Het delen van positieve ervaringsverhalen klinkt heel vanzelfsprekend maar Hendriks geeft terecht aan dat er in veel geloofsgemeenschappen schroom bestaat

Studiedag

Onder de titel 'Goede wijn. Een proeverij' is er op 31 januari een dag over gemeenteopbouw met een goed glas wijn. Sprekers: Karin van den Broeke, Jan Hendriks, mgr. Gerard de Korte. Met praktijkvoorbeelden door Carol van Wieren, Els Deenen en Else Roza, een bijdrage van psychologe Mariska Gerritsen en een reactie van Bettelies Westerbeek. Voor kerkenraden, predikanten, priesters, kerkelijk werkers en studenten. Datum en plaats: vrijdag 31 januari in het Johannescentrum, Moezeldreef 400, Utrecht. De kosten bedragen € 15,-. Aanmelden per e-mail secretaris@levedekerk.nl. Organisatie: Oecumenische Stichting 'Leve de Kerk' i.s.m. CHE - Academie Theologie, Fontys hogeschool - theologie levensbeschouwing Utrecht, Windesheim Utrecht-Zwolle.

Het evangelie heeft als goede wijn kracht en smaak van zichzelf.

Foto SXC Hajnalka Ar dai

angstige geloofsgemeenschap zal zich op de weg van vernieuwing naar binnen keren, ze moet overleven en alle vernieuwing is dienstbaar aan het voortbestaan van de kerk. Dit voortbestaan vormt zo een doel op zich.

Hendriks roept ons op het voortbestaan van de kerk aan God over te laten zodat de gemeente zich bezig kan gaan houden met haar roeping. De veranderende tijd hoeft dan niet meer gezien te worden als bedreiging of verlies, maar als uitnodiging van Gods Geest om de kerk opnieuw vorm te geven.

De nadruk op vertrouwen zorgt ervoor dat het model van waarderende gemeenteopbouw niet alleen een methode is die je kunt toepassen, maar dat het een andere spiritualiteit met zich meebrengt die invloed heeft op alle facetten van kerk-zijn. Het vertrouwen brengt ruimte met zich mee om te experimenteren, het zorgt voor lef om te kiezen voor nieuwe vormen omdat de kern blijft staan. Het vraagt ook om een andere vorm van leiderschap, waarin het initiatief veel meer bij de gemeenschap komt te liggen en minder bij een bestuur of kerkenraad.

De aandacht in dit boek voor vertrouwen en het delen van positieve ervaringsverhalen, in combinatie met een concreet plan van aanpak, zorgt er voor dat dit boek er voor mij uitspringt en ik er makkelijk mee aan de slag kan. Geen gesomber over de toekomst van de kerk maar met elkaar delen wat we in huis hebben: het evangelie dat als goede wijn kracht en smaak heeft van zichzelf, maar zonder fles wegloopt en vervluchtigt. De kerk als fles die de wijn niet opsluit achter de kurk maar haar gul uit-schenkt.

Bettelies Westerbeek

Bettelies Westerbeek is missionair werker bij de Jacobikerk Utrecht en initiatiefnemer van de predikantenbeweging Dominee 2.0